

← [Forrige artikel](#)

Kristin Lavrandsdatter

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 227

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Sigrid Undset

Kristin Lavrandsdatter. Nyoversat af Niels Brunse med forord af Kim Leine

Gyldendal. 944 sider. 399,95 kr.

Af Jytte Kjær Schou

En 100 år gammel klassiker med en autentisk historisk atmosfære og en fængslende beskrivelse af et kvindeliv har fået en velkommen renæssance med denne nyudgivelse.

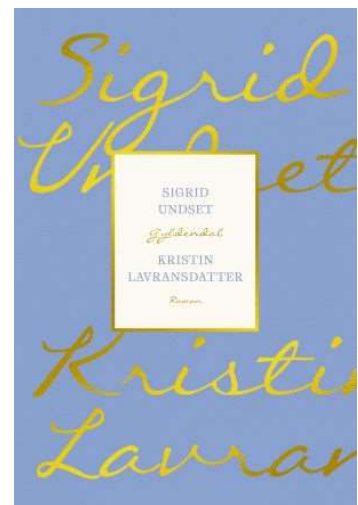
Romanen udkom i 1920-22 og indbragte yderst velfortjent Sigrid Undset Nobelprisen i litteratur. Det er en historisk roman, og handlingen udspiller sig i Norge i 13-tallet med den storslåede natur som bagtæppe. Det er en urolig periode, hvor kongemagten ikke er helt veletableret, og der er hemmelige sammensværgelser. Det indgår som en del af handlingen. En anden side af middelalderen er det helt almindelige hverdagsliv, og man får et fint indtryk af livet på de store gårde ude i bygderne.

Det er især de ualmindeligt levende og nuancerede personbeskrivelser, både af hovedpersonen og af bipersonerne, der gør romanen til et episk mesterværk. De er middelaldermennesker og lever et middelalderliv, hvor religionen er en integreret del af hverdagen, men hvis man skræller de historiske lag væk, når man ind til noget alment menneskeligt, som nutidens mennesker nemt kan spejle sig i.

Kim Leines forord, der både rummer faktuelle oplysninger og Leines personlige læseoplevelse med paralleller til nutiden, er en fin introduktion til romanen.

Vi følger hovedpersonen Kristin fra vugge til grav. Hun er datter af en dygtig og respekteret storbonde, og hendes barndom er tryk og lykkelig. Omdrejningspunktet i hendes liv bliver en stormende forelskelse i en anden mand end den gode og solide mand, faderen har fundet til hende. Hun trodser sig til at blive gift med den flotte Erlend, trods faderens advarsler, og det kommer hun til at betale dyrt for. Hele livet kæmper hun med sin skyldfølelse over for Gud og forældrene. Kristins liv minder i øvrigt lidt om Sigrid Undsets eget liv, der også var præget af en stormende forelskelse og skuffede forventninger..

Det er en roman om stærke følelser, om kærlighed og lidenskab, svigt og skuffede forventninger og om den altopslugende rolle som mor med omsorgen for børnene og den evige angst for deres

fremtid. Man forstår godt Kristins frustrationer over Erland, der forsømmer sin gård, ikke tager sine forsørgerpligter alvorligt og ved sin uforsigtighed sætter hele sin formue over styr og derved berøver deres mange sønner deres fædrene arv.

Erlend har unægtelig mange svage sider. Han er langt fra nogen ideel ægtemand og far. Han er sorgløs, letsindig, upålidelig og bliver ikke taget alvorligt af sine ligemænd. Heldigvis forfalder Sigrid Undset ikke til sort-hvide personbeskrivelser. Hendes personer er komplekse mennesker ligesom i virkelighedens verden med både svage og stærke sider. Erlend har også gode sider. Han er en modig og dygtig anfører for sine mænd og befinder sig som en fisk i vandet, når han drager på krigstogt mod Norges fjender, og hans kærlighed til Kristin er ægte.

Kristin selv er ikke uden fejl. Erlend kalder hende meget rammende en trolld. Hun er slem til at bære nag, og hendes voksende vrede og bitterhed mod Erland er med til at forpeste deres ægteskab. Et stormfuldt ægteskab med mange nedture, men lidenskabens brænder aldrig helt ud, selv om den oftest er sat på vågeblus. Det er et ægteskab mellem to meget forskellige mennesker, der ikke magter at leve sammen, men heller ikke kan undvære hinanden. Det ender meget tragisk med, at Erlend bliver dræbt, da han vil forsvare Kristins ære. Kristins liv er præget af hårdt arbejde og mange sorger og bekymringer. Først da hun er blevet enke, og sønnerne er fløjet fra reden, finder hun en slags fred i et kloster, hvor hun dør af pesten, der drager hærgende gennem landet.

Med stor indsigt og viden udfolder Sigrid Undset den historiske periode med mange detaljer, og man får et godt indblik i det hårde liv i middelalderen, hvor sygdom og død, misvækst og naturkatastrofer er meget nærværende, og hvor man sætter sin lid til Gud. Man snuser lidt til den spegede politiske situation og de magtfulde slægters betydning og ageren. Den storladne natur er en betydelig med-og modspiller i middelaldermenneskets liv og beskrives meget sanseligt. Bag alt det historiske gemmer sig et alment menneskeligt perspektiv, som gør personerne meget vedkommende. Ikke mindst Kristin. Vel er hun et middelaldermenneske, hvis liv ligger meget langt fra vores, og hendes svære religiøse anfægtelser virker fremmedartede på nutidens mennesker, men hendes følelser og tanker, sorger og glæder kan vi nikke genkendende til.

Romanen er et episk mesterværk med et evigt gyldigt tema: kærlighedens veje og vildveje. Oprindeligt er det en trilogi, men Gyldendal har mærkeligt nok valgt at udgive romanen i ét mammutbind. Forlaget fortjener stor tak for at give romanen en velfortjent renæssance, oven i købet i Niels Brunses fine og stilsikre oversættelse. Det er en uforglemmelig roman, der indbyder til fordybelse, så man kan få alle nuancer med. Det kan man så ikke alligevel, men til gengæld har man glæden af at genlæse romanen.

[Historie-online.dk, den 7. februar 2024]

[← Forrige artikel](#)

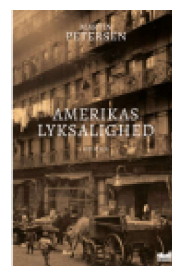
SE RELATEREDE ARTIKLER

DE UVÆRDIGE

MAND AF ÆRE

AMERIKAS LYKSALIGHED

Min butik

Fotoudstilling på Københavns Museum 1. maj – 21. oktober 2024

Kropumulig Kroputrolig

KROPUMULIG KROPUTROLIG på Vejle Kunstmuseum viser oldgamle græske skønhedsidealiser som en rammesætning for nye vinkler på krop, køn og idealer

The Swedish Lion

Nättidningen Svensk Historia fortæller om en ny AI-model, der kan tolke historiske tekster

Museumsnumre 67 - Harpun

Ole Mortensøn fortæller om jagt på bl.a. hval

TV-tips, uge 07, 2024

Bl.a. dokumentar om tyske flygtninge i Danmark 1945

Vinterferie på museet

Se aktiviteter på Museum Silkeborg, Danmarks Borgcenter, Krigsmuseet og Museum Sønderjylland

Månedens helgen: Knud den hellige

Erik Ingemann Sørensen fortæller om februar måneds helgen

Lige nu I dag 7 dage 28 dage

Italia

Kropumulig Kroputrolig

The Swedish Lion

Piet Hein

Rådhuspladsen 1900

Det badende København

Historien i salatskålen
